

– складання форм внутрішньої бухгалтерської звітності.

Література

1. Бруханський Р.Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно-орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р.Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 163-169.
2. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – №1. – С. 168-174.
3. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – №1. – С. 194-198.

Ольга Завитій, Ілона Завитій

Тернопільський національний економічний університет

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Функціонування системи контролінгу можна показати за допомогою схеми або рисунку із якого буде видно, що об'єктом спостереження є господарська діяльність підприємства, яка планується. Об'єктом планування виступають ресурси підприємства, процеси господарської діяльності, формування собівартості, отримання прибутку, фінансовий стан, ефективність використання різних видів ресурсів тощо. Використання об'єктів планується на основі норм, нормативів, стандартів. Бухгалтерський облік забезпечує збір інформації за тими об'єктами, що плануються, у розрізі певного набору [1,с.15]. Розглянемо елементи контролінгу та їх взаємодія на рис. 1.

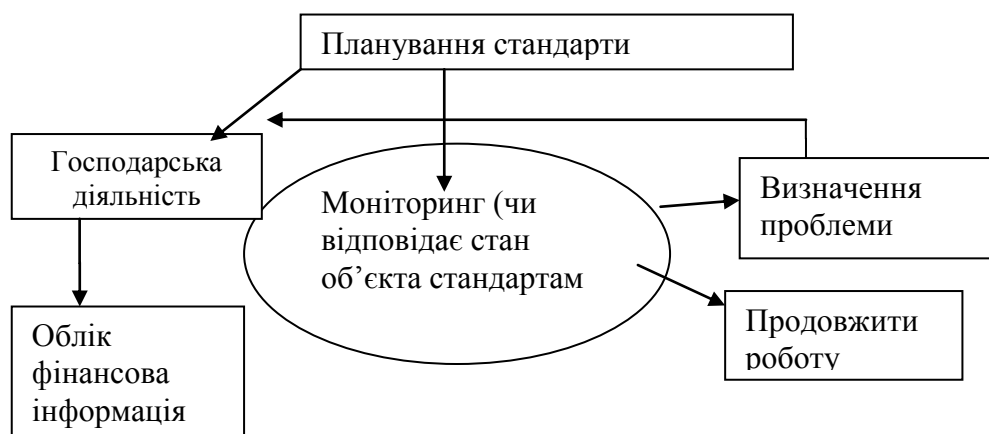

Рис. 1. Елементи контролінгу та їх взаємодія

Отже, на рисунку видно, головні елементи контролінгу та основних показників, які використовуючи відповідну методологію обробки інформації, форми вхідних і вихідних документів та реєстрів, терміни подання тощо. Аналіз призначений для визначення відхилень від планових даних, причин та винних осіб. Якщо відхилення значні, то виявляються фактори, що їх спричинили, приймаються коригуючі дії, які спрямовані на приведення об'єкта контролінгу до бажаного стану. У системі контролінгу центральне місце належить бухгалтерському обліку, який формує базу даних, визначаючи зміст, відбір та оцінку даних, комплекс економічних показників, що характеризують кількісний та якісний стан об'єктів, а також фактори, що впливають на їх функціонування. Уточнюється, наскільки повно треба відображати діяльність кожної структурної одиниці підприємства, а також ступінь деталізації фактичних даних, який визначається можливістю збору даних та потребою в них з боку апарату управління та лінійного персоналу. Контролінг є компонентом управління, забезпечує його інформацією для координації, організації і регулювання об'єктів. Функції організації, координації та регулювання близькі за семантичним значенням і означають спрямованість дій суб'єкта управління на визначену мету використання об'єктів. Ця функція посилюється залежно від масштабу підприємства, ринку збуту, асортименту продукції, швидкості змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Інформація бухгалтерського обліку використовується в системі управління для прийняття рішень. Ефективність управлінських рішень залежить від якості облікової та інших видів інформації. Недостовірна, недостатня інформація призводить до неякісних, помилкових рішень. [1, с.28]. Фінансовий моніторинг є складовою системи контролінгу. В економічній теорії та практиці під моніторингом розуміють аналіз та оцінку фінансового стану підприємства на основі даних фінансового обліку. З позиції фінансового менеджменту, моніторинг стану підприємства можна розглядати як функціональну підсистему, яка містить такі функції управління: прогнозування, планування, облік, контроль, аналіз та оцінку показників фінансово-господарського стану підприємства. Іншими словами — це спеціальна система методів та інструментів, спрямована на функціональну підтримку менеджменту підприємства в галузі його інформаційного забезпечення. Метою моніторингу є діагностування фактичного економічного і фінансового стану, порівняння його з прогнозованим, виявлення тенденцій і закономірностей розвитку економіки підприємств відповідно до головної мети, попередження негативного впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на фінансовий результат та становище на ринку.

Іншими словами, моніторинг є системою спостереження та вивчення поведінки економічного механізму конкретного підприємства і розробки

шляхів для досягнення мети, яку воно ставить перед собою. Ключовим поняттям у визначенні мети моніторингу є тенденції і закономірності економіки підприємства, його економічного та фінансового стану. Говорячи про економіку, слід мати на увазі, що мова йде, насамперед, про використання його активів та пасивів, а інформація показує тенденції і закономірності розвитку. Діагностування економічного та фінансового стану можливе за умови забезпечення фактичною обліковою та іншими видами інформації про об'єкти і порівняння її з плановими показниками. Досить важливим для розуміння предмета моніторингу є отримання інформації не лише про внутрішнє, але й про зовнішнє середовище підприємства. [3, с.10]. Предметом моніторингу є мікроекономічні процеси та явища на підприємстві, які характеризуються певними показниками — індикаторами — в їх динаміці та макроекономічними процесами в країні, які безпосередньо впливають на економіку підприємства. У процесі вивчення та оцінки розрізняють дві групи факторів впливу на діяльність підприємства: 1) внутрішні, які залежать від діяльності підприємства; 2) зовнішні, які незалежні від діяльності підприємства.

Моніторинг дозволяє підприємству адаптуватись до постійної зміни середовища та успішно виживати в умовах конкуренції. Адаптація вимагає здатності до розвитку, трансформації елементів господарської діяльності та системи управління в такому напрямку, який забезпечує виживання підприємства. Ускладнення навколишнього середовища, в якому функціонує підприємство, вимагає ускладнення системи контролю за його діяльністю, тобто адаптації до нових умов. Критерієм здатності адаптуватись для підприємства є отримання результату фінансової діяльності, а тому орієнтація на прибуток показує, що підприємство демонструє свою волю вистояти, долаючи зміни, часто небажані, у навколишньому середовищі. Тому часте проведення моніторингу фінансових результатів підприємства є актуальним. Ті підприємства, які орієнтуються на тривале і наполегливе виживання, повинні перейти від пасивної реєстрації господарської діяльності (фінансовий облік) до систем обліку, які дозволяють забезпечити дані для свідомого аналізу та оцінки своєї позиції у зміненому оточенні (моніторинг). Ринкові відносини викликають постійні зміни навколишнього середовища, появу нових виробників, зміну попиту і пропозиції, конкуренцію між виробниками продукції, коливання цін тощо. [1, с. 63]

Ці фактори впливають на стратегію і тактику розвитку підприємства і фінансовий стан. Отже, для підтримання позицій на ринку товару підприємство постійно повинно оцінювати своє становище, у тому числі і фінансовий стан.

Аналіз фінансового стану та його планування на майбутнє дає можливість визначити, чи достатньо коштів для погашення заборгованості, чи платоспроможне підприємство, чи не загрожує йому банкрутство.

Також необхідно пам'ятати, що успішна виробнича діяльність підприємства та його платоспроможність за рахунок впровадження прибуткових проектів ще не страхує від банкрутства. У центрі уваги аналітиків повинно бути питання ліквідності — забезпечення достатніх коштів, що знаходяться в обороті підприємства, та своєчасного погашення короткострокових зобов'язань.

Література

1. Давидович І.Є. Контролінг: Курс лекцій – Тернопіль: ТАНГ, 2003. – 186 с.
2. Корнієнко І.Г. Сутність і проблеми контролінгу /І.Г.Корнієнко //Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНЕУ. – Чернівці: Книги – XXI, 2009. – Вип.3 Економічні науки. – С.45-53.
3. Фалько С. Г. Контролінг та його національні особливості /С. Г. Фалько// Економіка та держава. – 2007. – №10 – С.14-18.

Любов Заставнюк

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

З середини 70-х рр. ХХ ст. у зв'язку із соціально-економічними процесами у країнах, що розвиваються активізувався розгляд світовим співтовариством проблеми забезпечення продовольчої безпеки населення. Водночас мало місце загострення глобальних протиріч, коли перевиробництво продовольства у економічно розвинутих країнах супроводжувалося масовим голодом і недоїданням населення у низці країн третього світу, що наочно продемонструвало відсутність прямого взаємозв'язку продовольчої нестабільності із нерозвиненістю аграрного сектора.

Зважаючи на вище зазначені обставини, проблема забезпечення продовольчої безпеки населення стала предметом пильної уваги з боку світового співтовариства. Так, уже в грудні 1974 р. Генеральна Асамблея ООН схвалила розроблені Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН «Міжнародні зобов'язання по забезпеченню продовольчої безпеки у світі» [1, с. 108]. Проблема продовольчої безпеки є надзвичайно актуальною і для України, незважаючи на наявність родючих чорноземів та сприятливий клімат.

Проблема продовольчої безпеки посідає провідне місце у загальній національній безпеці кожної країни, так як є обов'язковою умовою та передумовою соціально-економічної стабільності держави.